

Yılan balıklarının şaşkırtıcı göç sistemi

Yılan Balıklarının Akıl Almaz Göçü

Sevk-i İlâhî delilinin misalleri saymakla bitmez. Kimi kuşların semadaki göçünde, kimi balıkların okyanustaki yolculuğunda, kimi küçücük canlıların hayret verici hareketlerinde aynı hakikat görünür: Bu varlıklar başıboş değildir. Onları sevk eden, yönlendiren, vakti geldiğinde harekete geçiren ve hedeflerine ulaştıran gizli bir rehberlik vardır.

Sargasso'ya Giden Gizemli Yol

Yılan balıkları, hayatlarının en hayret verici yolculuğunu yumurtlama zamanı geldiğinde yaparlar. Avrupa ve Amerika'daki nehirlerde yaşayan bu canlılar, vakti gelince buldukları sulardan ayrılır, okyanusa açılır ve Kuzey Atlantik'te, Bermuda'nın güneyinde bulunan Sargasso Denizi'ne doğru yola çıkarlar. Binlerce kilometrelik bu zorlu yolculuğun sonunda oraya ulaşır, yumurtalarını bırakır ve çoğu zaman orada hayatlarını tamamlarlar.

Yeni Doğan Yavrunun Bilmediği Yol

Asıl hayret verici taraf ise bundan sonra başlar. Sargasso Denizi'nde dünyaya gelen yavru yılan balıkları, anne ve babalarını hiç görmeden, onlardan ders almadan, yol tarifi duymadan uzun bir yolculuğa çıkarlar. Henüz hayatlarının başında olmalarına rağmen Avrupa ve Amerika'daki nehirlere doğru hareket ederler. Üstelik gelişi güzel bir yere değil, ebeveynlerinin geldiği bölgelere yönelirler. Sanki önlerine görünmez bir harita açılmış, kalplerine gizli bir rota yerleştirilmiştir.

Haritasız, Pusulasız, Rehbersiz

Şimdi insan kendini bu hâdisenin içine koysun. Size binlerce kilometre uzaklıkta, hiç görmediğiniz bir adres veritse; elinizde harita olmasa, pusula olmasa, telefon olmasa, yol levhaları bulunmasa, kimseye de yolu sorma imkânınız olmasa... O hedefe varabilir misiniz? İnsan bazen büyük bir binanın içinde çıkış kapısını bulmakta zorlanırken, yeni doğmuş bir yavru yılan balığının okyanuslar aşarak doğru sulara ulaşması nasıl basit bir içgüdüyle gerçekleştirilebilir?

Aynı Anda Başlayan Dönüş

Yılan balıkları nehirlerde yıllarca yaşar, büyür ve erişkinliğe ulaşırlar. Sonra vakit gelir; sanki aralarında sözleşmiş gibi aynı büyük hedefe yönelirler. Nehirlerden çıkar, denizlere ulaşır, okyanusun derinliklerine açılır ve doğdukları yer olan Sargasso Denizi'ne doğru hareket ederler. Bu yolculuk rahat bir gezi değildir; yorucu, uzun, tehlikeli ve çoğu için ölümlü sonuçlanan bir vazifedir. Buna rağmen o canlılar geri dönerler. Çünkü onların bedenine

sadece yaşamak değil, neslin devamı için vazife yapmak da yazılmıştır.

Soruların Susturduğu Tesadüf

Burada insanın aklına şu sorular gelir: Bu balıklara “şimdi yola çıkma vakti” dedirten kimdir? Doğdukları denizi onlara kim hatırlatır? Yavru, annesinin geldiği yolu nereden bilir? Niçin daha yakın, daha kolay, daha rahat bir yerde kalmaz da kendisi için zorlu olan bu rotaya girer? Ona bu hedefi kim tayin eder? Bu kadar düzen, zamanlama, yön bulma ve vazife şuuru; kör tesadüfle, cansız tabiatla, şuursuz sebeplerle açıklanabilir mi?

İçgüdü Denilen Perde

Bazıları buna sadece “içgüdü” der ve meseleyi kapatmak ister. Fakat içgüdü demek, meseleyi açıklamak değil; sadece isim vermektir. Asıl soru şudur: Bu içgüdüyü kim koydu? Bu yön bulma kabiliyetini kim verdi? Bu canlıyı, doğduğu yere dönmeye kim mecbur etti? Yılan balığı ne coğrafya bilir, ne okyanus haritası okur, ne mesafe hesabı yapar. Fakat yaptığı iş, insanın aklını hayrette bırakacak kadar ölçülü ve hedeflidir. Demek ki burada balığın akli değil, Allah’ın sevki konuşmaktadır.

İnsanın Yapamadığını Bir Balık Nasıl Yapıyor?

Biz şimdiye kadar cami avlusuna bırakılmış bir çocuğun, büyüdüğünde hiç tarif almadan, hiç iz bulmadan ana evine döndüğünü duymadık. Mahlûkat içinde akıl ve şuurla üstün kılınan insanın bile yapamayacağı bir yolculuğu, yeni doğmuş bir yavru yılan balığının başarması, üzerinde ciddi ciddi düşünülmesi gereken büyük bir hakikattir. Bu hâdise bize şunu gösterir: Mesele balığın zekâsı değil, balığa vazifesini öğreten ilahi terbiyedir.

Netice

Yılan balığı küçüktür; fakat yaptığı yolculuk büyüktür. Akli sınırlıdır; fakat hareketi hayret verici derecede hedeflidir. Haritası yoktur, pusulası yoktur, rehberi yoktur; fakat yolunu bulur. Çünkü onu yola çıkarana kendisi değildir. Ona hedef tayin eden tabiat değildir. Tesadüf adres bilmez, içgüdü kendi kendine rota çizmez, şuursuz sebepler neslin devamı için program kuramaz. Sargasso Denizi’ne doğru yapılan bu sessiz göç, açıkça ilan eder ki: Bütün canlıları sevk ve idare eden, onlara vazifelerini öğreten, yollarını gösteren ve hayatlarını hikmetle düzenleyen Allah’tır.